

Schimmels in vaste planten

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Op het gebied van schimmels lijken ook de vaste planten de dans niet te ontspringen. Steeds meer komen er agressieve schimmels bij die onze planten aantasten. Belangrijke nieuwkomers zijn Colletotrichum en bovengrondse aantastingen van Phytophthora. Tevens zijn er steeds meer schimmels die bladvlekken veroorzaken zoals bijvoorbeeld Septoria en Phoma. Daarnaast zijn ook oude bekenden als Rhizoctonia en Sclerotinia en Botrytis nog steeds van de partij. De vraag is of we deze ziekten telkens moeten bestrijden of dat we moeten nadenken over teeltmaatregelen die de plant beter tegen deze kwalen bestand maken.

ZIEKTEN

Schimmelziekten zijn best lastig om te bestrijden. Zeker schimmels als Rhizoctonia en Verticillium die vaak met het plantgoed meekomen zijn een blijvende zorg. Het is niet altijd zo dat we de schimmel zijn gang kunnen laten gaan zodat de natuur zijn werk kan doen. Bij planten die geteeld zijn voor de visueel aantrekkelijke markt, kunnen we zelfs geen geringe aantasting accepteren. Toch blijft het zo dat voorkomen beter is dan genezen. Het is echter niet mogelijk en ook niet wenselijk om tegen alle denkbare schimmelziekten een preventieve bestrijding in te zetten. We moeten dus goed

weten welke schimmels een probleem in welke gewassen kunnen vormen. De meeste schimmelziekten zijn namelijk nogal gewasspecifiek. Dit geldt vooral voor de gevoeligheid van bepaalde soorten voor meeldauw, valse meeldauw en roesten. Bij ziekten als Rhizoctonia is het verstandig om de aantasting die mee is gepland direct met plant en al te verwijderen. Op die manier wordt een steeds vanuit deze plant terugkerende aantasting voorkomen. Na het verwijderen van deze planten kan meestal met preventieve middelen worden volstaan. Dit is erg belangrijk, omdat er op dit moment geen goede curatieve Rhizoctonia-middelen beschikbaar zijn. Rhizoctonia is waarschijnlijk een van de meest onderschatte en gevaarlijke schimmels uit onze teelt, omdat het lijkt dat de schimmel in de nazomer verdwijnt, terwijl we de afnemer er vaak onwetend mee opzadelen.

PREVENTIEVE MAATREGELEN

De meeste ziekten kunnen zich het beste vestigen als de plant een slechte start heeft. Waarschijnlijk is nog meer aandacht voor de bewaring van het plantmateriaal nodig en een meer aandacht voor het plantwerk en de omstandigheden waarin dat plaatsvindt om de plant een betere start te geven. De preventieve maatregelen tegen schimmelziekten beginnen dus al veel eerder dan de eventueel uit te voeren preventieve bespuitingen. Zelfs het perfect uitvoeren van de grondbewerkingen en het zorgen voor een ruime vruchtwisseling verbeteren de vitaliteit van gewassen. Eigenlijk kan gezegd worden dat alle handelingen die de vitaliteit van de plant helpen te verbeteren preventieve handelingen tegen schimmelziekten zijn.

Toch zijn aantastingen door schimmels niet altijd te voorkomen door deze basisverbeteringen. In sommige gevallen zullen preventieve bespuitingen nodig zijn. Zeker ziekten als valse meeldauw en Colletotrichum hebben een dusdanige vernietigende werking dat bij gevoelige gewassen een bescherming noodzakelijk is. Vooral bij ziekten die na uitbraak moeilijk zijn te stoppen is de preventieve behandeling noodzaak. Bij schimmels waar afdoende curatieve middelen ter beschikking staan zoals bijvoorbeeld Botrytis kan gewacht worden tot de aantasting zich aandient. Het voorkomen van beschadigingen, of reageren op beschadigingen door een snelle bespuiting in een risicomatigheid kan zeer effectief zijn.

INZICHT

Het krijgen van inzicht in de levenswijze van de schimmels en de gevoeligheden van uw sortiment vergt noodzakelijke kennis op het bedrijf. Het inzicht in de gevoeligheden van uw sortiment zal voor het grootste deel moeten berusten op ervaring. Dit hoeft niet perse uw eigen ervaring te zijn, dit mag ook de ervaring van uw collega zijn. Uitwisselen van ervaringen geeft dus erg veel kennis. Om meer inzicht te krijgen in de levenswijze van de schimmel is veel lees- en zoekwerk op internet noodzakelijk. Tevens zijn er best wel wat boekjes met beschrijvingen, symptomen en foto's van schimmels op de markt. Een mooi voorbeeld is het boekje "Ziekten en Plagen in de Boomteelt en Vaste planten" dat wordt uitgegeven door DLV plant. Wellicht is het ook nuttig om hier in de winterperiode een cursus over te volgen of er een studie bijeenkomst over te organiseren.

